

Gazeta si Fóie'a esse regulatu o data pe septemana, adeca: Mercuria. —

Pretulu loru este pe 1 anu 10 f., pe diumetate anu 5 f. austr. inlaturulu Monarchiei.

GAZETA

TRANSILVANIAI.

Pentru tieri straine 7 f. 35 cr. pe 1 sem., si 14 f. 70 cr. pe 1 an. Se prenumera la tóte postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petit“ se ceru 8 cr. val. austr.

Monarchi'a Austriaca.

Partea oficiósa.

OPDIN'CHISNEA

ministrisla de interne din 27. Noemvre 1858,

nentps totš kšprincšlš imperislaš, ašars de konšinislaš milítare,

prin kare ofi'ia'ii statšlš ši a' fons'ri'orš pšb'ice ši šeršvitorii de ačestš felš se oktešskš de detorinča de a respnde, dšpš darea de vinite če kade ne kompetinčele dorš ofi'ia'ii ši ne a pensis'ri'orš dorš, adace nentps fons'ri'orš de desc'ri'parea čere' ši a pšmšntš'ri'orš.

Mšria Ca č. r. apostolík a vinevoitš, prin reskri'ptšlš dšpš'pšteskš din 25. Noemvre 1858, a ordina ka adacešlš, nentps fons'ri'orš desc'ri'parei de čerš ši de pšmšntš, če se respnde ne dšpš darea de venite, kare kade ne kompetinčele ofi'ia'ii ši ne pensis'ri'orš ofi'ia'ii'orš de statš ši de fons'ri'orš pšb'ice ši ne ale šeršvitorii'orš, apoi ne kompetinčele fami'iei' dorš, čš dšpšete din 1. Noemvre 1858.

Бароншлš de Бах м. п.

ДЕКРЕТШЛŠ

ministrisla de finance din 5. Optomvre 1858,

nentps totš kšprincšlš imperislaš,

despre proivirea transi'ia'ii de arme ši mšni'isne kštrš Bosnia.

Ka pšpšncš la o dšpševare, ačestš ministris dš končelečere kš ministrisla de esterne, de komšerčis ši kš čšpšreka komandš de oaste, dečide kšškš, čšš proivirea esportšlš de arme ši de mšni'isne din statšlš avstriakš č. r. dš Bosnia, čšštoritš kš dekretšlš ačestš ministris din 8. Avrščš 1858 (Bšl. imp. XXX. Nr. 117) e de dšpšelesč ši esportšlš de merčis de transi'itš, kapi ičš ačestš dšpš'isne.

Бароншлš de Брк м. п.

Partea neoficiósa.

TRANCIABANIA.

Nas eudu, in 7. Decembre 1858.

Sambata in 4. Decbre se tienú inmormntarea fostului D. vicariu Anchidimu Popu. Toti preotii din valea Somesului se adunara aici; dela episcopia din Gerla veni D. canonicu St. Biltiu spre ai da onórea cea mai depre urma. Diminétia dupa una liturgia pentru sufletu repausatului D. canonicu Biltiu, cu mai multi preoti, imbracati sevirsira ceremoniele inmormntarei in restimpu de mai multe óre, dupa care D. canonicu Biltiu tienú o cuventare fórte mediósa, catra unu poporu adunatu din tóte partile. Pruncii scolari íau cantatu unu versu funebralu, compusu de teologulu Joan Lázár, care in 6. Decembre porni la Roma, la studiele cele mai inalte. Petrecutu mai fú barbatulu acesta alu doririloru de banda nóstra romanéseca si de toti DD. oficiri pensionati, in fruntea caroru se aflau oficialii dela pretu. r'a c. r. pena la Comoara si lunga demnulu de aducerea aminte f. vicariu Joanne Marianu, i se asiadiá cortelulu eternu. Fiele la ambi tier. na usióra! —

— Cata impresiune durerósa casianá acésta mórte silnica potemu cunosce si din impartasirea inšciintiarei ce o tramise D. v. protopopu Joanu Stefanu catra subordinatii sei, din care noi numai finea o inšramu aici:

„Pentru aceea grabindume despre asta trista intemplantare a ve in-cunoscintia; totu de odata demandu, ca pentru sufletulu repausatului in restimpu de unu anu, adeca de astadi pene in 1. Decembre a anului 1859, sierbindu fiacare D. preotu in totu cartalulu de anu cate o s. liturgia, se plinesca fiacare cate patru liturgii. —

Si fiindca Rdss. D. repausatu au avutu sórtea de a esi din lume cu mórte asia gelnica si infiorátore ca unu martiriu, fiacare D. preotu in restimpu de unu anu, se pórté la clopulu (pelaria) de uniforma seu la maneca mantelei de a stenga, legatu floru negru (adeca puiora négra de doliu), pentruca mórtea Domniei Sale au fostu prea trista si prea gelnica pentru animi simitóre. —

Dintre muntii apuseni.

(Urmare.)*

Noi amu auditu, ca si alte popóra s'au condusu la reforme imbunatatitorie prin preuti, prin invetiatori, si priu barbati luminati, si zelosi din midiloculu seu; inse carii calatorisera, si invetiasera prin tieri straine, si de acolo au adusu cu sine, unii si de prin carti au cetitu, au culesu, si au cercatu insii, si apoi au introdusu la connationalii loru, cele bune, dara noi ómeni de aceli n'avemu, carii se ne turbure datinele nóstre, si se ne vindece din cele rele, — si eara totu asia de pucinu se póte pofti dela noi, ca noi numai de noi se ne aplecamu la invetiarea de meserie, maestrie, si de alte castiguri. — Si peue ce asia stetemu de una parte, de alta in anii ultimi se redeicara niscari greutati asupra nóstra.

Noi ca obagi aveamu mai nainte lemne de focu si de edificie economice din padurile locali fora nece una tapsa; eara pentru cele de fabricatu scule, vase, si alte materiale plateamu unu pretiu moderatu; acum nu numai ca si pentru unele si pentru altele debuimu a plati multu, fórte multu; ci daca crescu tufani, aluni, spini, s. a. prin agrii, si fenatielé nóstre, aceli debuiramu a nu-i atinge, pene ne mai cuprinsera pamentulu nostru, a carui dare o platimu cu tóta acuratia. O! cate glóbe si trasure se fecera de pre noi pentru de aceste, si pentru lemnu de focu; caci lernele prin munti suntu geróse locuitorii suntemu miseri, si golani de imbracaminte, casele ne sunt rele, friguróse, si inradecinatulu stimulu al sustienerei vietii adstringe pe bietulu omu, a intra in padurea oprita, si a si-talia lemne de focu, cu care se se incaldie.

In asta privintia stamu mai acolo, catu se nu avem sperantia, ca prin judeciele urbariali, cum dicemu: ex nobili officio, pentru ca ai noštrii nu se ingrijescu de aceia, amu debui se incepemu catu de curundu, a emigra din vetrelé strabúne, ca se ne cautamu alte locuintie, unde ne voru duce ochii, si ne va arunca ursita; si asia se luamu noi folosulu cafeloru celoru bune, care le laudaramu si prin Gazeta Transilvaniei in Nr. 80 ex 1857. — Apoi uitasemu, ca si vecina monticultura, de unde mai trageamu ceva bani la purtarea speseloru domestice, carii cu lucrulu manuloru nóstre, carii pe lapte, untu, oue, si alte produse ale subtirei nóstre economie, a caditu multu dela starea mai de inainte, si acésta si spre a nóstra nefericire. —

Ci dóra vomu esi mai bine

b) cu computulu in privintia inaintarei nóstre spiri-

*) Corespondinti'a e tóta cu litere latine, dar publicarea ei imbucata din inceputu — cu slove — se facú de nevoia, carea adese ne intimpina. —

tuale. S'a disu de catra altii, si nu una data, ca starea intielesuale si spirituale a ori carui poporu vine a se judeca dupa institutetele lui de cultura. Se redica dara intrebarea: s'au infintiatu de aceste la noi in cursulu cestoru 10 ani, de carii ni e vorba? — de vomu judeca lucrulu scóleloru, nu dicu dupa cele ce ni se spunu din alte tieri luminate, ci numai dupa cum audimu, si vedemu la scólele altoru natiuni conlocutorie, eara nu dupa dascaliele betraniloru nostrii, . . . séu dupa cum curge acum, a invetia: a ceti cu litere, a ceti cu slove civile, a ceti cu slove cirile, adeca totu numai a ceti, si eara a ceti, dara nu si a intielege; séu daca vomu socoti scólele ca locuri in cari se se lumine poporulu si in cele ce se tienu de cunosciintia lui Dumnedieu, de adeverata si practica religiune, séu de morala crescinésca; si si in cele ce privescu binele si folosulu omului in-susi, a deaprópelui lui, si a intregi societati umane; ca una data si ómenii nostrii se se faca mai intielepti, mai industriosi, se se curatia, si se se rarésca din midiloculu loru prejudecele, superstitionile, credentia desiérta — fontanele celoru mai multe crime, si stricatiuni in poporulu nostru — precum aceia s'a facutu, si se face prin scólele altoru natiuni conlocutorie; aceste avendule inaintea ochiloru, nu ne vomu incumeta a da respunsu positivu nece la ultima nóstra intrebatiune. —

Ceea ce cunósce ori cine e, ca din partea inaltului gubernu s'a facutu, catu se putea dori si astépta totu. S'a pronunsiatu autonomia fiacarei confesiuni religiósce, si i s'a concesu voia, a si administra insa averea besericiei sale in plina libertate; din aceea si din adaugerea ei prin alte midilóce, a si — infintia scóle mari, si mici; si intr'acele invetiamentulu a si-lu conduce prin capii, si prin membri sei confesionali; asia dara s'a delaturatu totu, ce putea si negativu, a incurge in impedecarea causei scolare, precum era órecandu. Ma inca si mai multu, inaltulu gubernu a ordinaru si midilóce adstringivere in contra acoloru particulari, carii n'ar voi a concurge cu coreligionarii loru, ori la infintierea, ori la folosirea instituteloru proprie de cultura; séu cu alte cuvinte, daca antestia besericésca in cointielegere cu cea politica a órecarei comune determina, a redica scóla in locu cu lucrulu satului, si cu spese, adunate dela poporeni dupa aruncu, fiacarele din acestii se póte seli a si a-si plini contengentele seu; asia e si cu amblarea la scóla, merge de nevoia, carele nu vre de bunavoia la invetiatura; eara cerbicósele retrageri dela cercetarea scólei prin glóbe de bani sporescu fondulu ei. Cine astépta mai multu dela gubernu, e in retacire mare, pentru ca gubernulu are lucrurile sale, si nu póte se steie totu in spatele lenesiuului, in cele, unde are a fi condusu de libertatea religiunei, si are a urma consciintia sa, precum e cauza culturei spirituale. — Si pene ce aceste se fecera de catra parintesculu gubernu, si pentru noi munteni, ca si pentru altii toti, óre ce s'a facutu din partea nóstra? —

(Va urma.)

Cernantiu, in 14. Decembre n. 1858.

Astadi se celebrá la biseric'a rom. cat. de aci prin Reverend. D. capelanu c. r. alu regim. Marele Duce de Baden Nr. 50, Dionisiu de Corneli, asociatu de unu altu preotu localu, unu parastasu in onórea fostulu capelanu gr. c. alu acestui regimentu Anchedimu Popu, care numai la 16. Oct. a. c. se desparti din midiloculu nostru spre a imbratiosia postulu de vicariu foraneu la Naseudu, unde in nóptea din 30. Noembre spre prima Decembre niscari ucigasi 'lu scósera din numerulu celoru vii, sugrumandulu in somnu in asternutu, si apoi aruncandulu in Somesiu, dupa ce ii legara piciórele si manile in spate, eara de acestea unu bolovanu.

La aceasta serbare de doliu au asistatu pe lenga generalulu localu, corpulu oficiriloru numitului regimentu intregu, o compania compusa din reprezentantii taturoru despartieturiloru regimentulu cu musica, ce esecuta piése de jele.

Unu catafalcu pomposu era pregatitu, la care priviau toti cu in-tristare, atatu condolendu neasteptat'a perdere a fericitului, catu si detestandu barbar'a fapta a ucigasiloru, care din ori ce puntu de vedere remane nu numai marsiava si ticalósa, ci si infioratória. —

Provedinti'a nu va lasa pe acei neómeni nedescoperiti; eara noi se dicemu cu totii pentru adormitului: Sit illi terra levis!

АВСТРИА. Вiena. Фóбса лецилоръ имперiale не адъче па-тента дѣперътэска дин 16. Ноёмбре, каре рестатореште паритатеа дитре аръндэирле де касе ши моти ши реглэзъ репóрте теле контрактал дн привинца арэнзлоръ де моти.

— Дн 26. Ноёмбре еши ординъчлеа, каре е облэгъторе дн Бзковина ши алте цери афаръ маі депъртате, свпъторе деспре прочесъра ждекекторескъ ла контраверсиеле дин контракталъ де докатъръ ши ла авзичереа ши реститъиреа де възърі немішкъторе дате дн аръндъ, ор къ кіріе, ор де възърі декларате прин леце де немішкъторе ши дн зрмъ ла контраверсиеле деспре моріле не нъ ши деспре алте опере техниче конотрвіе не нъ.

— Дн „Авгс. А. Zeit.“ і се окріе дин Вiena, кѣмкъ дн 8. Деч. а ешітъ о провокаре пѣвлікъ дела свпрема командъ де арматъ, прин каре се фаче кѣпоскѣтѣ, къ спре а проведѣ кавалеріа къ каі, внде ліпсескъ, ши артилеріа асеменеа, требъе се съ кѣмпере каі, ши се провóкъ възъторі де каі спре а се днсі-пѣа. — Ши дн алте днрпчвп се факъ пѣпері ла кале, каре доведескъ, къ Австріа ла касѣ де днтімніпърі дѣштѣнóсе нѣ ва а жѣка ролъ де сврпінсѣ, чі дѣштанѣлъ провóкъторі о ва а фла тотѣдезна прегътітѣ де ажнсѣ ла лѣптѣ, пѣптрѣ каре сістема чеа възъ де ресервѣ ши депосіте днтінде тóте мѣжлóчеле.

Не гласіе ши дн касарме, къ тóтъ еарна, се цнѣ депрп-дері млітарі не'птрерѣптѣ. Жърналѣ „Wiener Z.“ пѣвлікъ знѣ шірѣ лѣгѣ де артікле ресонъторе деспре днтреціреа арматеі. Ачестеа свпт семне пѣчівіте, тотѣши ши ведератѣ пѣптрѣ капетеле челе фаптастиче дин Пиемонтѣ ши Франца, каре се днчѣркѣ еаръші аш кърні Спада де Италия, каре се рѣпсе дн 1848 ла Квстоцца ши Міланѣ шчл. — Дн зрмъ маі фаче атпцере деспре трѣмітере де мліціѣ ла Ломбардо-Венеція, червудѣ лінеа шчл. „K. Zeit.“ дин каре скóтемѣ ачестеа, маі дескоупере дин знеле сімптоте але сале, къ Рѣсіа къ Австріа еаръші с'ар маі апропіа де олатѣ ши рецелѣ Саксоніеі ар фі мѣжлóчгоріѣ ла ачѣста; кѣче а трѣмісѣ не оолаѣ оѣ Сеевакѣ де лѣпѣ кабинетѣлъ де Парісѣ ла Петерсвзргѣ, къ днсърчпнърі, че батѣ неміжлóчтітѣ ши ла апропіареа ачѣста. — Сеевакѣ ка цпнере алѣ контелѣ Неселроде ши де атпнтені дипломатѣ доведітѣ ши къ днфлвпнѣ, пóте пѣлте фаче дн тімпіи кѣндѣ карактереле скітѣвчóсе днш аштернѣ маса ла колокарі пѣптрѣ шіреаса. —

— Дела Міланѣ се скріе дин 6. Дечембре, къ Архідвчело Маке се афл аічі къ рѣшедереа ши пѣне тóте ла кале, кѣте се вѣдѣ а фі де ліпсѣ атѣтѣ ла днлесіреа днтродвчері монетей нóве, кѣтѣ ши ла десамеціреа челорѣ рѣпці де фрігзрі де рес-воіѣ днтпнвітѣ.

— Лотерііле челе марі, се трасерѣ дн 15. Дечембре, еле концентреазъ дн капиталъ свме марі де бані, ши знпі, кѣрорѣ ле аріде днтѣмлареа сѣѣ порокѣлъ, ворѣ сѣрі 'n podѣ де вѣкѣріе, не кѣндѣ алціи ворѣ стрѣмба дин насѣ.

Cronica straina.

Е лѣкрѣ патѣраѣ, ка жърналістика цертманѣ се ворѣбскѣ къ тотѣл дин алѣ пѣптѣ де плекаре деспре пѣсчівінеа Италіеі, дѣкѣтѣ кѣм е чела алѣ жърналеорѣ сардиче, франчесе ши велціче; деачі зрмѣзъ, къ дескріеріле ши репортѣріле тѣзвrorѣ днтѣм-пѣрлорѣ касвале, кѣте се паскъ не тержмѣлъ днчепндѣ дела Прѣтѣ (сѣѣ дѣпѣ кѣм дн пѣміа стрѣвпні поштріі романі, Тірасѣ) пѣпѣ ла Тесіно ши Падѣ (ка се нѣ днтрѣмѣ преа афндѣ дн Италия, ла Рѣвіко, престе каре чіне тречеа ера дн фанѣ декларатѣ де інемікѣ жратѣ алѣ попорѣлѣ романѣ) ле чітімѣ възроте дѣпѣ алте прпнціпе хеміче орі полеміче тотѣ атѣта. Дин коло де Тессіпѣ пасереа тѣлаіѣ вісѣзъ, кѣче, де кѣте орі се днтім-пѣл дн вечіна ломбардіѣ-австріакѣ, кѣте знѣ кравалѣ сѣѣ чѣртѣ де немікѣ, аколо се рецістрѣзъ ка семнѣ, ка сімптóтѣ де ре-волзцівне, ка зрме де малкоптепѣ; дѣкъ се дѣкѣ доі делегаці ла Вiena, знѣл дин Міланѣ, алѣл дин Венеція, скорпескъ нѣ штіѣ къ дин че мотіѣ се фаче ачѣста, деакѣ неште трѣпторі днш араѣ червикошіа оа фаѣ къ органеле, атѣпчі еле дндатѣ тімбрѣзъ сѣѣ вóтезъ о фанѣ ка ачѣотѣ де демѣстрѣчпні зна дѣпѣ алта: Жърналістика австріакѣ днсѣ дескріе ачелеші фанте дѣпѣ не'псеппѣтатеа лорѣ ши аша дѣлѣ кѣм се чере а фѣрі опі-нізнеа пѣвлікъ де ждекатѣ прематърѣ ши стѣпгаче. Атѣта ерані даторі а рефлектѣ, пѣптрѣ чеі че вѣдѣ о диверсітате днтре ре-фераделе жърналеорѣ деспре лѣкрѣрі, каре асѣзі се траѣ не знѣл, еарѣ тѣне не алѣ калапóдѣ. Деачі сѣ vedemѣ че се маі днтѣмпѣл дн лѣмеа маре ши мікъ.

Дн Франца цнѣ Днператѣлѣ Наполеонѣ алѣ III, дндатѣ дѣпѣ сосіреа оа дела Компіене знѣ консіліѣ маре къ міністріі сѣі, фърѣ се сѣ штіе деспре реслѣтѣлѣ ши обіектеле десѣзѣте дн елѣ. Атѣта ресѣлѣ прпн знеле жърнале, къ скорпріле де штірі ресвоіóсе ар фі фостѣ знѣ феліѣ де паралісаре а месѣр-лорѣ лзате де Австріа дн контра екітѣвзріі трактатѣлѣ де наві-гареа не Дѣпѣре ши алте прпнціпе аперате, але пѣхпіреі Прп-чппателорѣ.

Дин Марсіліа се телеграфѣзъ, къ М. Прпч. Константіпѣ се аштѣнтѣ не 16. ла Тѣлонѣ ши къ дерегъторіеле прпмірѣ авісаре, ка сѣлѣ прпмѣскѣ къ тóтъ опóреа; елѣ аре де кѣцетѣ а фаче вісітѣ Днператѣлѣ дн Парісѣ.

Наполеонѣ кѣмпѣрѣ каса знквзсѣл, дн каре тѣрі дн Сѣпт-Елена ши акѣм трѣмісѣ знѣ віціаріѣ шортѣлѣлѣ лѣ не Готіѣ де Рѣгемонт. —

Ап Даппентадъ, зпъ циптъ ап Елвеція де къръ Франца ші Сардиніа, фърте зпъ пентръ отрпартареа миліціеі къръ Італіа, дптръ зпъ деопъртментъ де миліцізъ франчеузъ. Гзвернзлъ кантонзлѣ Вадъ фъкъ арътаре ла консілізлъ репзлїчеі; ачеста черъ есплїкзъне тзлцзшїторе. — Франца провѣкъ адекъ маі де тзлтъ пе Елвеція пентръ чедереа влѣеі ачелеіа, дпсз фъръ сзкчесѣ. — Ачі дпкъ се ва афла дппротївїре дипломатїкъ.

Ап Італіа дпн рзъмрїтеле дпеедрї шї ліце пз маі азлї алта дектъ дпвершзптрї шї ічі колеа кзте о тзрзраре де ордіне, d. e. ап Сардиніа, Ценза, ла сервареа апзалъ дпн 10. Дек. ап адзчереа амїнте де а. 1746, се аоодїаръ къръ тзпчїпалїтато шї вр'о 400 отзденцї де зпїверсітате шї ешїндъ дпн бесерїка Ореціпа мерцеа ап тассз ла пїаца апзчїатеї. Полїціа ле рекотзндъ дппрзшїтареа, отзденцї дпоз се реадзнаръ ап пїаца „Карло Фелїче, шї шї арътаръ планзлъ, кз воръ а прочеде къръ Порторїа шї а дпчепе о демзстрзъчїне. Полїціа дпсз прїпзндъ врео дої іпшї дппрзшїтїе тзлзлзлъ, каре костъ рзпїреа зпї зїдарїш шї а зпї полїціанѣ. Алтъ кореспондїнте дпн Тзрїпъ ап жрп. де Трїестъ адазце, кз демзстрзъчїнеа серзторѣокъ децеперъ ап пелецїзїре, кзче ера дпдрептатъ къръ копсзлзлъ австрїакъ. — Дпоз рецеле дзпз репортзлъ мїнїстрзлї де іптерне псоз тотъ лзкрлъ ла аспръ черчетаре. — Жрпалїстїка італїанъ прочеде мерѣ тотъ кзт шїтїмъ.

Фацъ кз репвїереа азгопміеї Прїпчїпалелоръ, чїтїмъ кз попорзлъ романъ дпн цїпзлзлъ Ромелї с'ар фї адресатъ къръ Ромшпї дпн Прїпчїпате кз о гратзларе ап семнъ де копсжшїре фрзъцескъ шї копсжшїдеапъ, ка къръ реафлацїї фїї ал репзшїтеї четзї егерне, зрїндзле о козпнъ ферїчїре.

Спанїа се аелъ астзї маї пзчїтъ, шї лзкръ маї серїосъ шї ап казса експедицїнеї къръ Кзва шї Меїко, шї ап Індїа ла Кокипїна ап соціетате кз Франца. Дїферїцеле че допнїа дптре реціпа Крїстїна, тзма реціпеї Елїсавета, кз маршалзлъ Нарваецъ с'аз копзсѣ; ачестъ копзпере ва іпфлзпца о бїнекзвпн татъ зпїре де спїрте, карї, пзпъ че фъръ дпкордате, кзшзнаръ тзлте взрсзрї де сжпце. — Ап 14. се копстїтзе копгреслзлъ. Цеп. Прїм ва вота ап контра еспедицїнеї къръ Меїко шї Кзва, зпде порпї о еспедицїне де 5000 фечорї кз 381 тзпзрї. —

Ап Португалїа дескїзндзсе діета, ое черзръ актеле дїфорїцеї кз Франца шї о партїтъ дпнзтъ рецелеї де че с'а датъ аша лесне капъ плекатъ, прекзндъ мажорїтатеа адзпзрїї дпкзвїпдззъ реотазрареа амїчїдїеї.

Мареа Брїтанїе іпвентѣзъ тзпзрї пѣзе. Ап Невкастле се фъкъ провъ дпїптеа зпїеї комїсіонї шї се аелъ, кз о гїзлеа де 32 пзндї ажзпсе ап депзртаре де зпъ мїлз дертанъ шї маї бїне. Інвенторзлъ Армстронг а імітатъ іпвенцїнеа лїї Наполеон, але кзрї тзпзрї дзпъ кзт шїтїмъ дпкъ батъ фърте департе. — Казса кз іпсзлеле Іонїче се vede а фї чева маї копзсѣ, дпсз токма акзт дшї маї дпзлцъ капзлъ о козпнъ Санта Мазра, дескїрзндзсе кз вреа оз се кпїаскъ кз Гречїа.

Ап Індїа се прїмі прокїзмареа ла паче шї ампестїе вїпшоръ; тотзшї ресвелезлї ачестзїа пз лесне і ое ва пзпне капзлъ, пзпъ кзндъ гзвернзлъ пз ва маї дпзлцї арматата.

Цертанїа дшї цїпѣзъ атепцїнеа ла діета Прзсіанъ шї ла лоїалїтатеа лїбералъ а позлї рецентъ. О пропзпере ап казса регзлзрїї пресеї арапцѣтъ де тїпззрїї пентръ діетъ дпкордъ аштептареа жрпалїшїлоръ дпн тотъ Цертанїа, кз че еа пѣте авѣ дпфлзпцъ шї прїп локзрї маї депзртате, зпде се аелъ ап дпкзшзатъ де арбїтрареле трактзрї але зпоръ зпїлатералїстї. —

ТЗРЧІА. Конотанпїнополе. Касзлъ Кзїмъкамзлї дпн Іашї Катарцїс а кзшзнатъ аїчї о серїосъ делїбераре дптре репресжптанцїї птерїлоръ отрїне, дптре карїї дпоз алъ Францеї, алъ Рзсіеї шї Сардїнеї дпкзвїпцаръ пзртареа челоръ дої Кзїмъкамшї, ауровзндзлїсе челе фзкзте пе темейлзлъ азгопміеї, кареа прїп ачестз шїе прїмїтъ шї вотеузлзлъ.

Адріанополеа е дпзндатъ де реверсзрї де апъ, прекзт шї пзвзчїнеа Тзрчїеї де дпкордзрїле челе дпгрекате але партїтелоръ, дптре каре гречїї сзпг пeadormїцї, атзтъ пе кзпцїпжптъ (пе зскатъ) кзтъ шї прїп іпсзле.

Ап Крета девенї лзкрлзлъ ла деспераре, кзче гречїї се артѣзъ шї атакъ неконтентъ, ва шї стрзпортъ фамїліеле ла адзпостъ, пентрзка, кз атзтъ маї отзрждї шї пе'пнедекацї с'шї порте дзче лзпта, шї Порта пз шїге зпде сз трзшїтъ маї дпгравз ажзтѣре.

Ап Сербїа се адзпъ Сжзпчїна ап зїза де С. Андреїз, претергзндъ сербїцлзлъ бесерїческъ. 437 де депзтацї кз прїпцлзлъ шї корпзлъ дїпломатїкъ ап фрзпте, мїнїстрї, сенаторї шї мїренї се аеларъ ла сервареа дескїдерей Сжзпчїнеї. Ап 13. се прїмїръ mandatele депзтацїлоръ; ап 14. се аеле прешедїнте мї вїчепреш. адзпзрїї, ка ап прїма медїпцъ регзларъ. Е де дпсепнатъ, кз дпн тотѣ пзрїїле Сербїеї се аелъ ап Белградъ кзлзрїцї, карїї дзкъ шїрїле кз тотъ ізцїла ла провинцїалїстї. —

Ап Рзсіа лзкрзрїле іаѣ о фацъ кз тотзлъ лїбералъ; афаръ де десровїреа цзранїлоръ, пентръ каре с'аѣ дпкеїетъ комїтетеле пе тотѣ локзрїле, спїрїтзлъ націоналъ рзсеокъ дшї аре акзт епока шї ера са чеа маї ексалтатъ. Дѣкъ пз се ва дптзшїла врео катастрофъ дпн челе че пе пзотрѣзъ історїа деспре ресзпнаре аспра Царїлоръ — апої Рзсіа сзпгъ Дпнер. Александръ се фаче мї маї перїкзлосъ вецїлоръ, прїмїндъ прїпчїпїеле лїберале шї націонале шї дескїзндъ зша ла чївїлїзчїнеа апсѣпъ; кзче нацїонїле кзлте сзпг кз тзлтъ маї перїкзлосе пентръ деснаціоналїсареа попорзлоръ сзпзсе, шї сзпзпереа челоръ пезсзпзсе, декзтъ *ruins et indigesta moles, massa kradъ фъръ формъ.* —

Пзпъ акзт батѣ тзлтъ ла окї, кз Александръ цїне таре де аїанца сардо-франчесе, сѣѣ кзт се пзметше акзт дптре елементзлъ романъ шї славъ алъ европїї.

ROMANIA. *Бзксреуїтї.* Деспре ашеа пзшїтзлъ атентатъ, че фззїче кзткъ с'ар фї озвжршїтъ аспра вїцеї мїнїстрзлї Каймакамъ Іанкъ Манъ (ачелаш взрбатъ, кареле ка агъ де полїціе озъ допнїа лїї Александръ Дїн. Гїка ешїсе атзтъ де фамїосъ) чїтїмъ ап „Banderep“ Нр. 287 о ашеа пзшїтъ версїїне фоарте кзрїосъ, дптре каре ал фї сїлїтъ а дпкеїе, кз ачелъ атентатъ пз а фостъ де кзтъ пзмаї о секзтзръ, шї кз ап челе дпн зрмъ елї нїчї кз ар фї екеїетатъ. Чїтатзлъ жрпалъ окрїе адїкъ:

„Чїтїторїї поштрїї дшї воръ адзче амїнте де чеа че се скрїа ап зїлеле трежте, кзшкъ ап одаїа Каймакамзлї Манъ с'ар фї арзпкатъ о бомъ де стїкзлъ, каре аколо с'а шї опартъ, фъръ дпсз ка сз ватше пе чїнева. Шїрїле дпсз маї акзрате че пе венїръ пе факъ сз прївїмъ тотъ історїа ачестз кз окї прзвїторї; кзчї адїкъ каселе Каймакамзлї се аелъ дптр'о страдъ фоарте таре дшлзатъ, еаръ ап фацъ дпн коїо отъ кзстодїз (каразлъ де солдатъ), каре пестмїтїтъ трезвее сз фїе вззтъ пе чїнева, дѣкъ ачелз бомъ ар фї фостъ арзпкатъ де афаръ де сратъ; престе ачестз бомъ ера сз трѣкъ прїп дозъ ржндзрї де ферестрїї мї с'аръ фї аззїтъ чолъ пзцїнъ озврлзїтзлъ прїп ферестрїї; чї нїчї кзстодїа пз вззъ шї пз аззї нїмїкъ, нїчї ѳменїї карїї токма пе атзпчї тречеа пе стратъ дпїпте. Апої шї есплосїзнеа фз атзтъ де пе'псепнзтѣре, дпкзтъ, дпкзтъ пзора лїї Манъ, каре локзеште ап катзлъ де сзсѣ, пз аззї нїмїкъ дпн тотъ ачелз секзтзръ. Ап челе дпн зрмъ пз се аелъ нїчї врепъ глонцъ нїкзїрї. Маї ап скзртъ, тотъ ачелз дптжшїларе есте фърте мїстерїосъ; токма пентръ ачелз лзшеа аштѣптъ кз перзвдаре ка че ресзлтатъ ва ашеа черчетареа порпїтъ ап прївїпца ачелъ атентатъ, кареле орїшїкзт, с'а псѣ ап лзкраре кз о деосевїтъ делїкатѣцъ. — — —

Порта се аелъ ап маре копфзсїїне дпн казса Прїпчїпалелоръ данзвїане. Дзпса ап зрмареа, пелецїзїтелоръ (?) акте але Каймакамїеї апелъ ла амбасадорїї челоръ шасе птерї. Ачешїа ое адзнаръ ап Кппополе ла кзтева копферїнде, алъ кзроръ ресзлзтатъ дпсз а фостъ кзт се зїче — апъ рече, адїкъ пзртареа Каймакамїеї (дпн Іашї) е аспръ тзстратъ; кз тотѣ ачестеа чеа че а фзкзтъ ачелаш сз рзшпнъ зпнъ фзкзтъ, пентрзка сз пз маї зрмезе дпкъ шї алте пенлзчорї. Тотъ че есте а се скїшва, атїпце пзмаї тзосрїло каре озпг а се лза пентрзка D. Катарцїс еарзш сз інтре ап Каймакамїе. (Тотъ дзпз Banderep.)

Іашїї. Ка коптїзаре ла дпкордзрїле опзсчїзнарїе дптре К. Ст. Катарцїс кз чїлалцї дої DD. Кзїмъкамїї ал мажорїтзїї, дпшїрзшъ аїчї кзвїптеле офїціале декзрое ап казса ачестз, каре озпг тїлз де „Прочесъ вервалъ,“ дела Кзїмъкзтїз аре зрмзторїзлъ сзвотратъ історїкъ:

„Апзлъ 1858 Ноетмбре ап 14 зїле. Ла 12 ѳре дзпз амѣззї Дзлї адїзтантзлъ колонелзлъ Мавродїн с'аѣ дпфзцїшатъ ап камера Кзїмъкзміеї, шї аѣ апзпцатъ сзвокрїшїлоръ, кз Есч. Са Аѳїф Бей аре а венї ла 2 1/2 ѳре. Ла тїпнзлъ дпсепнатъ, Есч. Са а сооїтъ, шї гзсїндъ пзмаї пе сзвскрїшїї ап камера Кзїмъкзміеї, аѣ дпгреватъ, дака Логофзтзлъ Ст. Катарцїс пз а венїтъ. Длоръ Ворпїчїї Васїліе Стзрза шї Анастасїе Панъ аѣ рзспзсѣ, кз Дзлї Логофзтзлъ пз а венїтъ; еар' Е. Са Аѳїф, прїп секретарїзлъ сѣѣ, зїкзндъ кз ѳра есте дпїпнатъ, с'аѣ адресатъ кзтре сзвскрїшїї шї леаѣ чїтїтъ дозъ депеше кзтре Е. Са, дпн партеа мїнїстерїзлї тревїлоръ дпн афаръ дпн Констанпїнополе. Сзвскрїшїї аѣ дпгреватъ атзпчї, дакъ лї се дз копїе де пе депешеле чїтате. Есч. Са аѣ зїсѣ, кз пз есте азторїзатъ дптр'ачѣота, кз атзтъ маї пзцїнъ, кз кзтъ Кзїмъкзміа ар фї датъ формъ де потъ копзпїкацїеї че і с'аѣ фзкзтъ. С'аѣ рзспзсѣ Е. Сае, кз сзвскрїшїї, авзндъ де апзратъ дрепгзїїле церїї, ап тотѣ дппрецїзрїрїле, шї кзпоскзндзсе сзпшї зпїеї марї ресзндерї, трезеке сз адзкъ ла кзпшїтїпца пзлїкъ тотѣ лзкрзрїле лоръ ап асепенеа прївїре, шї кз де ачелз аѣ датъ ап кзпшїтїпца пзлїкъ шї копзпїкарет че лї с'аѣ фзкзтъ де Е. Са де пе чен дптзї депешъ, прекзт шї рзспзсзлзлъ че с'аѣ фзкзтъ Е. Сае.

